

Innovatie Zorgberoepen & Opleidingen

Anders kijken, anders leren, anders doen

Van april 2012 tot april 2017 heeft Zorginstituut Nederland het programma Innovatie Zorgberoepen & Opleidingen uitgevoerd. Innovatie Zorgberoepen & Opleidingen bestond uit een Adviescommissie en een klein vast team dat samenwerkte met externe deskundigen.

In april 2015 heeft de commissie haar eerste advies uitgebracht: *Naar nieuwe Zorg en Zorgberoepen: de contouren*. In vervolg daarop heeft de commissie in november 2016 haar tweede advies uitgebracht: *Anders kijken, anders leren, anders doen: grensoverstijgend leren en opleiden voor zorg en welzijn in het digitale tijdperk*.

Uitgangspunten en werkwijze

Het eerste advies gaat uit van de veranderende zorgvraag in 2030 en een nieuwe visie op gezondheid die is gericht op het functioneren, de veerkracht en eigen regie van burgers. Wat dat betekent voor de toerusting van professionals én van burgers staat centraal in het tweede advies. Hierin benadrukt de commissie het belang van permanent leren en kennis delen in het digitale tijdperk.

Beide adviezen zijn tot stand gekomen na intensieve interactie met zorgvragers, professionals, bestuurders, beleidsmakers, onderzoekers en opleiders. Dat gebeurde in breed samengestelde consultatierondes en in vier broedplaatsen: Friesland, Amsterdam-Amstelveen, Rotterdam en Heerlen. In de broedplaatsen is met lokale partijen in meerdere bijeenkomsten gereflecteerd op de benodigde en gewenste vernieuwingen in zorg, welzijn en opleidingen op weg naar 2030.

In vervolgbijeenkomsten zijn vervolgens de uitgangspunten en hoofdlijnen van de adviezen uitgewerkt en getoetst. Ook zijn illustratieve praktijken geanalyseerd en ervaringen en geleerde lessen gerapporteerd. Informatie over de illustratieve praktijken is te vinden op www.zorgin2030.nl.

Anders kijken

Het centraal stellen van het functioneren, de veerkracht en eigen regie van burgers vraagt niet alleen om een andere toerusting van professionals maar ook van burgers. Burgers ontwikkelen van jongs af aan leer- en gezondheidsvaardigheden. Anders kijken geeft richting aan een integrale aanpak met innovatieve voorzieningen om gezondheidsproblemen te voorkomen of te verminderen en zo nodig te behandelen op basis van de behoeften van zorgvragers. Samenhangende zorg en welzijn worden geleverd in 'arrangementen' die ruimte bieden voor pluriformiteit. Arrangementen worden uitgevoerd door intersectorale en multidisciplinaire teams met een mix van bekwaamheden.

Anders leren

Wat anders kijken betekent voor het leren en opleiden van professionals staat centraal in het tweede advies. Nieuwe professionaliteit kenmerkt zich steeds meer door de samenhang tussen vakbekwaamheid, samenwerkend vermogen en lerend vermogen. Dit wordt uitgewerkt in acht samenhangende hoofdlijnen.

1. Functioneren, veerkracht en eigen regie van burgers staan centraal
2. Burgers ontwikkelen van jongs af aan leer- en gezondheidsvaardigheden
3. Functioneren, veerkracht en eigen regie als rode draad door leertrajecten
4. De praktijk in het onderwijs en onderwijs in de praktijk
5. Consistente en op elkaar aansluitende leertrajecten in een continuüm (v)mbo, hbo, wo, post-initieel onderwijs en bij- en nascholing
6. Permanent leren in teams, organisaties en netwerken
7. Leven, leren en werken met technologie
8. Onderzoek, onderwijs, praktijk en beleid verbinden

Daarnaast is er een inspiratiedocument voor ontwikkelaars van opleidingen en leertrajecten uitgewerkt. Hierin staan twee voorbeelden van leerpraktijken mbo-hbo-wo, vanuit kenmerkende praktijksituaties in zorg en welzijn voor jeugd en voor ouderen.

Naast een rapport is een advieswebsite ontwikkeld: www.opleidenvoor2030.nl. De acht hoofdlijnen van het advies en de betekenis hiervan voor de diverse partijen zijn hier beschikbaar. Ook vindt u op deze website de illustratieve praktijken en het inspiratiedocument.

Anders doen

Met de adviezen sluit de commissie aan bij een beweging die al gaande is. Overall in het land wordt in samenwerkingsverbanden van praktijk, opleidingen, onderzoek en beleid geëxperimenteerd met anders kijken en anders leren, en dus anders doen in innovatieve lokale en regionale samenwerkingsverbanden. Tegelijkertijd zijn systematische en gecoördineerde actie en landelijke kaders zijn nodig om de vele vernieuwingen te bundelen, te verbreden en te verankeren en om belemmeringen in wet- en regelgeving op te heffen.

Met de twee adviezen heeft de commissie een aanzet gegeven om deze beweging te stimuleren en verder te helpen om voor de toekomst een kwalitatief hoogwaardige, toegankelijke en betaalbare zorg te blijven garanderen.

Met het uitbrengen van het tweede advies en de overdracht aan het veld zijn de activiteiten afgerond. Voor de landelijke agendering en de ontwikkeling van het vervolg van de twee adviezen zijn drie kwartiermakers vanuit respectievelijk het mbo, hbo en wo bereid gevonden om het werk van de commissie voort te zetten en de verbinding te maken met hun eigen sector en tussen de sectoren. Vanuit het mbo is dat Paul van Maanen (ROC Midden Nederland), vanuit het hbo Huib de Jong (Hogeschool van Amsterdam) en vanuit het wo Mirjam Oude Egbrink (Universiteit Maastricht). Pauline Meurs (voorzitter Raad voor de Volksgezondheid en Samenleving) en Mariette Hamer (voorzitter van de Sociaal Economische Raad) hebben hun betrokkenheid hierbij toegezegd. De broedplaatsen heeft de Adviescommissie overgedragen aan het Zorgpact (www.zorgpact.nl).

Adviescommissie Innovatie Zorgberoepen & Opleidingen

- Mr. drs. Kete Kervezee, voorzitter* vanaf en vicevoorzitter tot 1 juni 2015, oud Inspecteur-generaal Onderwijs en Sociale Zaken
  - Dr. Ben Bottema, huisarts (tot 2013 directeur eerstelijnsvervolgopleidingen St. Radboud UMC)
  - Dr. Thea Heeren, psychiater, voorzitter Raad van Bestuur GGZ Centraal
  - Dr. Machteld Huber, arts, directeur Institute for Positive Health
  - Dr. Paetrick Netten, internist Jeroen Bosch Ziekenhuis
  - Prof. dr. Dirk Ruwaard, hoogleraar Public Health en Health Care Innovation Universiteit Maastricht
  - Prof. dr. Marieke Schuurmans, hoogleraar Verplegingswetenschap Universiteit Utrecht
  - Adviseur: Prof. dr. Petrie Roodbol, hoogleraar Verplegingswetenschappen Rijksuniversiteit Groningen, lid Kwaliteitsraad
- * Voorzitter tot 1 juni 2015: dr. Marian Kaljouw

Meer informatie

<http://www.opleidenvoor2030.nl/>

<http://www.zorgin2030.nl/>

<https://www.zorginstituutnederland.nl/over-ons/programmas-en-samenwerkingsverbanden/beroepen-en-opleidingen>

Animatiefilm 'Anders kijken, anders leren, anders doen':

<https://www.youtube.com/watch?v=ilHg3xnZoNU&feature=youtu.be>

Film 'Opleiden voor 2030':

<https://www.youtube.com/watch?v=6i4ArOYeUNg&t=75>

Contactpersoon

Mary van der Linde: mvanderlinde@zinl.nl